

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.285.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację, nr 3105, Pana Posła Daniela Milewskiego w sprawie aktywizacji zawodowej ludzi młodych oraz osób z niepełnosprawnościami, proszę przyjąć poniższe informacje.

Osoby do 30 r. ż., po zarejestrowaniu się w PUP mogą, na zasadach ogólnych, korzystać z usług i instrumentów rynku pracy, określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 z późn. zm.). Mają ponadto możliwość skorzystania z instrumentów dedykowanych im w uznaniu ich szczególnej sytuacji na rynku pracy. Obejmują one m.in.:

- pomoc w znalezieniu pracy, przede wszystkim poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.
- pomoc w rozwoju zawodowym poprzez oferowane szkolenia (osoby będące w trakcie szkolenia otrzymują co miesiąc stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, tj. 1.790,30 zł, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin – art. 41 ust. 3) oraz stypendium na kontynuowanie nauki (stypendium przysługuje w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia nauki, w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, obecnie to 1.491,90 zł - art. 55 ust. 1).
- pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego poprzez staże (uczestnicy stażu otrzymują stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, tj. 1.790,30 zł – art. 53 ust. 6) i przygotowanie zawodowe dorosłych (bezrobotnemu uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie – 1.790,30 zł - art. 53g ust. 1).
- pomoc w podjęciu zatrudnienia subsydiowanego u pracodawcy przez skierowanie do pracy na refundowane stanowisko pracy: prace interwencyjne w pełnym wymiarze czasu pracy – 1.760,44 zł – art. 51 ust. 1, refundacja za co drugi miesiąc od kwoty minimalnego wynagrodzenia – 5.005,56zł – art. 51 ust. 3; roboty publiczne do 6 miesięcy - refundacja za każdy miesiąc; 50% przeciętnego wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia podlegającego refundacji – 4.448,81 zł (art. 57 ust. 1) lub 12 miesięcy - część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, w przypadku refundacji za co drugi miesiąc (100% przeciętnego wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia podlegającego refundacji) – 8.897,63 zł (art. 57 ust. 2).
- skierowanie do udziału w programie specjalnym w przypadku, gdy istnieje konieczność zastosowania pozaustawowych form wsparcia (maksymalna wysokość środków Funduszu Pracy przeznaczonych w ramach jednego programu specjalnego na działania w przeliczeniu na jednego uczestnika wynosi dziesięciokrotność przeciętnego

wynagrodzenia obowiązującego w dniu rozpoczęcia programu specjalnego – 75 403,60 zł).

- pomoc finansową w podjęciu działalności gospodarczej, pozwalającą również na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa niezbędnego dla osoby zakładającej własną firmę (środki mogą być przyznane do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia – 45.242,16 zł - art. 46 ust. 1 pkt 2).

W ustawie o promocji zatrudnienia znajdują się również rozwiązania dedykowane osobom młodym oraz pracodawcom zatrudniającym osoby młode. Należą do nich:

- skrócenie do 4 miesięcy czasu, w którym urząd pracy zobowiązany jest przedstawić osobie do 25 r.ż. ofertę pracy lub ofertę działań aktywizacyjnych;
- objęcie bezrobotnych do 30 r.ż. instrumentami wspierającymi mobilność i zatrudnienie na rynku pracy¹;
- udzielanie pożyczek z Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy (nie wyższej jednak niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia – 45.242,16 zł - art. 61h) oraz podjęcie działalności gospodarczej (20-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia – 150 807,2 zł - art. 61i). O pożyczkę mogą ubiegać się m.in. poszukujący pracy absolwenci szkół i uczelni w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego oraz studenci ostatniego roku studiów;
- refundacja pracodawcom składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 r.ż. podejmujących pierwszą pracę (przysługuje przez okres do 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie – 2.121,00 zł - art. 60c);
- zwolnienie pracodawców z obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zatrudnione osoby w wieku do 30 r.ż.

Na finansowanie aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób młodych i osób z niepełnosprawnościami, samorządy powiatów dysponują środkami Funduszu Pracy w wysokości 3 098 859 450 zł, w ramach przyznanych na 2024 rok limitów na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Środki przyznawane są na cały rok i w transzach miesięcznych trafiają na konta powiatowych urzędów pracy.

Z przyznanych środków finansowane są wszystkie formy aktywizacji określone w ustawie, w tym szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne czy dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej. Wyboru realizowanych form aktywizacji zawodowej - w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej - dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Jeśli przyznany limit okazuje się niewystarczający, samorządy powiatów mogą ubiegać się

¹ Bon szkoleniowy - do 100% przeciętnego wynagrodzenia w dniu przyznania bonu na pokrycie kosztów tj. 7.540,36 zł; bon stażowy - pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu stażu starosta wypłaca premię w wysokości 1.995,10 zł - art. 66l ust. 4. Osobie bezrobotnej w ramach bonu stażowego starosta finansuje: stypendium w wysokości 120% zasiłku – 1.790,30 zł; koszty przejazdu do i z miejsca odbywania stażu; koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania; bon zatrudnieniowy - refundacja pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionego bezrobotnego przez okres 12 miesięcy w wysokości 1.491,90 zł - art. 66m; bon na zasiedlenie - do 200% przeciętnego wynagrodzenia tj. 15 080,72 zł - art. 66n.

o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy, będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy.

23 kwietnia br. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosił nabór wniosków o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów aktywizacji zawodowej. Samorządy powiatów mogły ubiegać się o środki na realizację programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia, bezrobotnych niepełnosprawnych oraz opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Aktualnie trwa weryfikacja i ocena wniosków złożonych przez marszałków.

Na realizację przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w 2024 r. programu aktywizacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zabezpieczono z rezerwy Funduszu Pracy środki w wysokości 100 mln zł., natomiast ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) do samorządów powiatowych i wojewódzkich trafi 2,4 mld zł. W 2024 roku powiaty otrzymają 1 854 470 000 zł, z czego 985 978 656 zł to środki przeznaczone na realizację warsztatów terapii zajęciowej. Zgodnie z informacją o podziale środków finansowych, samorządy wojewódzkie otrzymają 486 993 000 zł. Ponad 50 proc. tej kwoty to pieniądze na sfinansowanie zakładów aktywności zawodowej.

O przeznaczeniu środków PFRON na poszczególne zadania decydują zarządy powiatów i województw.

Osoba z niepełnosprawnościami może raz w roku ubiegać się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych m.in.:

- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli przeciętny miesięczny dochód obliczony zgodnie z przepisami rozporządzenia nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym lub 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej oraz jeżeli zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie z niepełnosprawnościami wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.
- dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują;
- dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika – jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia;
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – w myśl przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze

środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.) przedmiotowe zaopatrzenie przysługuje osobie ubezpieczonej i finansowane jest ze środków będących w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jeżeli zachodzi konieczność wniesienia wkładu własnego, niezbędnego do zakupu przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego, osoba z niepełnosprawnością może ubiegać się o dofinansowanie kosztów pokrytych z własnych środków finansowych ze środków PFRON, jeżeli jej średni miesięczny dochód, obliczony zgodnie z rozporządzeniem, nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym lub 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Osoby niepełnosprawne, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, mogą jednorazowo otrzymać od PFRON środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, jeżeli nie otrzymały bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

W trakcie prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej PFRON refunduje:

- osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art. 18 ust. 8 oraz w art. 18a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),
- niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, składki na ubezpieczenia społeczne rolników pod warunkiem opłacenia tych składek w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku (art. 25a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

Osoba niepełnosprawna, prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne, może także otrzymać, ze środków PFRON, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego, zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- nie korzystała z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona;
- nie otrzymała bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadziła tę działalność co najmniej przez 24 miesiące od dnia otrzymania pomocy na ten cel (art. 13 ust. 1 ww. ustawy).

Wśród programów PFRON, wspierających zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, wymienić też należy:

Zajęcia klubowe w WTZ

Celem programu jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanych form rehabilitacji.

Pilotażowy program „Rehabilitacja 25 plus”

Mający na celu zebranie doświadczeń służących wypracowaniu rozwiązań zapewniających absolwentom ciągłość oddziaływań terapeutycznych, niezbędnych do utrzymania samodzielności i niezależności w życiu społecznym, a także ich aktywności zawodowej.

Zamierzeniem realizacji programu jest objęcie wsparciem w postaci całodziennych usług opiekuńczych, aktywizacji w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej oraz zawodowej, niezatrudnionych dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (absolwentów OREW, ORW, SPdP i innych placówek edukacyjnych, począwszy od 2016 r.), które nie są objęte rehabilitacją społeczną w placówkach dziennej aktywności (np. środowiskowych domach samopomocy czy warsztatach terapii zajęciowej). Program kierowany jest do osób, które po ukończeniu edukacji nie znalazły miejsca w placówkach dziennej opieki.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie lub refundację kosztów edukacji, w tym:

- opłaty za naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium (czesne),
- kosztów przewodu doktorskiego, otwartego poza studiami doktoranckimi
- dodatek na pokrycie innych kosztów kształcenia;

Moduł III – szkolenie kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

Program „Centra informacyjno - doradcze dla osób z niepełnosprawnością”

Mający zapewnić osobom z niepełnosprawnościami usługi doradcze i eksperckie w procesie aplikowania o środki PFRON, w celu właściwego dopasowania do ich potrzeb dostępnych rozwiązań i technologii. Celem programu jest również konsolidacja działań PFRON oraz interesariuszy, poprzez uruchomienie centrów informacyjno-doradczych dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo, w ramach programu zakłada się wypracowanie modelu poprawnego zaopatrzenia oraz standardów i wytycznych w zakresie wyposażania osób z niepełnosprawnościami w technologie asystujące. Kolejnym celem programu jest zwiększenie kompetencji zawodowych realizatorów zadań finansowanych ze środków PFRON, w tym Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW), Ośrodków Wsparcia i Testów oraz pracowników PFRON.

„**Samodzielność-Aktywność-Mobilność**” - pakiet dodatkowych instrumentów wsparcia osób z niepełnosprawnościami. W jego ramach realizowane są następujące programy:

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”

Mający na celu zwiększenie niezależności jego beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe

Jego celem jest stworzenie infrastruktury Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych (WSM), składającej się z kilku odrębnych zespołów mieszkalnych, która ma służyć zapewnieniu niezależności osobom z niepełnosprawnościami w zakresie stylu życia i codziennych czynności. WSM mają jednocześnie umożliwić zakwaterowanie i świadczenie całodobowych usług wspomagających, dostosowanych do indywidualnych potrzeb ich mieszkańców (osób wymagających wysokiego poziomu wsparcia). Program realizowany jest przez samorząd powiatowy, który przyjmie zaproszenie PFRON do realizacji Programu.

Przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) przewidują następujące instrumenty wspierające pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami:

- miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego: pracodawcy przysługuje ze środków PFRON miesięczne dofinansowanie wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, zaliczonego do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności, w kwocie odpowiednio: 2400 zł, 1300 zł i 500 zł. Kwoty te, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, którym orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, zwiększa się o: 1200 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności; 900 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności; 600 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności;
- zwrot kosztów związanych z przystosowaniem stanowisk pracy i pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb niepełnosprawnego pracownika, a także kosztów adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy oraz zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności;
 - zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia;
 - zwrot kosztów szkolenia pracownika niepełnosprawnego;
 - zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy oraz szkolenia pracownika pomagającego;
 - dotacje dla spółdzielni socjalnej na utworzenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej;
 - zwolnienie z wpłat na PFRON.

Stosownie do przepisu art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i art. 22, dokonywać miesięcznych wpłat na PFRON, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65% przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej

różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6%, a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6%. Wpłaty ulegają obniżeniu, jeśli pracodawca zatrudnia osoby niepełnosprawne ze szczególnymi schorzeniami. Do schorzeń uzasadniających obniżenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych – zgodnie z przepisem § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 września 1998 r. w sprawie rodzajów schorzeń uzasadniających obniżenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz sposobu jego obniżenia (Dz. U. z 1998 r. Nr 124, poz. 820 z późn. zm.) zalicza się: chorobę Parkinsona, stwardnienie rozsiane, paraplegię, tetraplegię, hemiplegię, ślepotę, niedowidzenie, głuchotę, głuchoniemotę, nosicielstwo HIV, chorobę AIDS, epilepsję, przewlekłe choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, miastenię, późne powikłania cukrzycy.

Zapewnienie dostępności w przestrzeni publicznej jest jednym z warunków pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. Gwarantować jego spełnianie mają ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696) i międzyresortowy program Dostępność Plus. Za Program odpowiada Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nadzoruje postępowanie skargowe, dotyczące braku dostępności zobowiązanego podmiotu publicznego. PFRON przygotował dedykowaną dostępności sekcję serwisu internetowego dostepnosc.pfron.org.pl, zawierającą wszystkie przydatne informacje i umożliwia złożenie wniosku o zapewnienie dostępności przez PFRON oraz skargi, związanej z niezapewnieniem dostępności przez podmioty publiczne.

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako jednostka merytoryczna Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, angażuje się w działania o charakterze legislacyjnym i programowym, mające na celu poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. W 2021 r. została przyjęta Strategia na rzecz Osób Niepełnosprawnych 2021- 2030. Opracowanie i przyjęcie Strategii stanowi wypełnienie jednego z podstawowych warunków finansowania polityki spójności UE w latach 2021-2027, jakim jest implementacja postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, poprzez ustanowienie ram całościowej polityki krajowej na ich rzecz. Dokument uwzględnia postulaty środowiska osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i zakłada kompleksowe, horyzontalne, ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego.

W celu zwiększenia dostępności do technologii wspomagających codzienne funkcjonowanie, także na rynku pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) realizuje program pod nazwą „Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”. Osoby z niepełnosprawnościami, których stan zdrowia pogorszył się na tyle, że nie mogą korzystać z kupionych wcześniej urządzeń (albo które, w wyniku zdarzeń losowych, te urządzenia utraciły), mogą zwrócić się do Centrum informacyjno-doradczego dla osób z niepełnosprawnością (CIDON) przy oddziale wojewódzkim PFRON z wnioskiem o wypożyczenie sprzętu lub technologii wspomagających, adekwatnych do ich aktualnych potrzeb. Wypożyczalnia zapewniają możliwość konsultacji z doradcą PFRON, który pomoże w doborze najlepszego rozwiązania, Wypożyczyć można m.in. wózki

elektryczne i skutery, aparaty słuchowe, powiększalniki, czy oprogramowanie wspierające komunikację.

Wspieranie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób bezrobotnych – w tym bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami - odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 z późn. zm.). Urząd pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje klientów do potrzeb pracodawców, oferując aktualnie tzw. podstawowe usługi szkoleniowe:

- skierowanie na szkolenie w formie kursowej;
- skierowanie na szkolenie z wykorzystaniem bonu szkoleniowego (dla bezrobotnych do 30 r.ż.);
- skierowanie na szkolenie na podstawie trójstronnej umowy szkoleniowej;
- finansowanie studiów podyplomowych;
- udzielanie pożyczek na sfinansowanie kosztów szkolenia;
- finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji.

Możliwe jest także skierowanie bezrobotnego na staż lub przygotowanie zawodowe.

Natomiast w nowym projekcie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia zaproponowano szereg zmian mających na celu m.in. rozszerzenie grupy docelowej wielu form wsparcia, a także uelastycznienie i uatrakcyjnienie. Wymienić wśród nich należy:

- zwiększenie limitów na dofinansowanie szkoleń do 300% przeciętnego wynagrodzenia (dotychczas ten limit obowiązywał tylko w przypadku szkoleń wskazanych przez bezrobotnego);
- zastąpienie wymaganego od instytucji szkoleniowej oferującej szkolenie wpisu do Rejestru Instytucji Szkoleniowych, wpisem do Bazy Usług Rozwojowych;
- rozszerzenie zakresu finansowania osobom zarejestrowanym kosztów egzaminów o koszty różnego rodzaju form potwierdzania wiedzy i umiejętności oraz uzyskiwania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności;
- uatrakcyjnienie pożyczki szkoleniowej poprzez wprowadzenie pożyczki edukacyjnej o zachowanej maksymalnej wysokości 400% przeciętnego wynagrodzenia. Jej środki będzie można wykorzystać na opłacenie kosztów szkolenia, ale też studiów podyplomowych, potwierdzenia wiedzy i umiejętności, uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności oraz na kontynuację nauki w formach szkolnych (zastąpiono pożyczką edukacyjną dotychczasowo funkcjonujące stypendium na kontynuowanie nauki). Ponadto, stworzono możliwość umorzenia 20% kwoty pożyczki;
- wprowadzenie na korzystniejszych zasadach limitu finansowania kosztów nabywania wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji, w wysokości 450% przeciętnego wynagrodzenia na osobę w okresie kolejnych trzech lat (dotychczas limit dotyczył szkoleń i określany był w stosunku do minimalnego wynagrodzenia);
- wprowadzenie rozwiązania mającego na celu wyposażenie urzędów pracy w narzędzia pozwalające im na skuteczne wsparcie klientów w nabywaniu lub rozwijaniu umiejętności potrzebnych w owoczesnej gospodarce, zwłaszcza umiejętności cyfrowych, poprzez badanie kompetencji cyfrowych i oferowanie szkoleń z tego zakresu;
- wprowadzenie – w miejsce dotychczasowego bonu szkoleniowego, który stanowił gwarancję skierowania przez urząd pracy bezrobotnego do 30 r.ż. na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, poniesionych w związku z podjęciem szkolenia - bonu na kształcenie ustawiczne. Nowa ustawa proponuje, aby bon na kształcenie

ustawicznie przeznaczony był dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy bez względu na wiek. W ramach bonu urząd pracy sfinansuje, do wysokości przeciętnego wynagrodzenia, należność dla instytucji szkoleniowej za realizację jednego lub kilku szkoleń, należność dla instytucji realizującej studia podyplomowe, koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub koszty uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności.

- ułatwienie nabywania kwalifikacji zawodowych w ramach stażu. W miejsce niepopularnego przygotowania zawodowego dorosłych proponuje się rozszerzenie stażu o możliwość potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności przez uprawnioną instytucję. W tym przypadku staż może trwać dłużej, od 3 do 12 miesięcy, a stażysta i organizator otrzymają odpowiednio specjalny dodatek i premię. Zaproponowano też możliwość realizacji przez osoby bezrobotne stażu w formie zdalnej, co w praktyce oznacza, że staż będzie można realizować w całości stacjonarnie, zdalnie lub w formie hybrydowej. Pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w formach pomocy określonych w ustawie będą mieli bezrobotni niepełnosprawni.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/